

vexilologie

114

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE 3

vexilologie

114

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE 3

Roman Klimeš

Z HISTORIE SYMBOLŮ MACAA

Poslední portugalskou državou mimo Evropu je Macao. Leží 65 kilometrů jihozápadně od Hongkongu na západním břehu ústí Perlové řeky do Jihočínského moře. Jeho území tvoří především úzký poloostrov Macao (5,6 km²), na němž je hlavní město Macao a který je spojen s pevninou tenkou šíjí Ferreira do Amaral. Součástí Macaa jsou dále malé ostrůvky Taipa (Ilha de Taipa, 3,4 km²) a Coloane (Ilha da Coloane, 7 km²), jež jsou navzájem spojeny hrází a s poloostrovem je spojuje most Generála Nobre de Carvalho. Malá plocha (16,9 km²) a poměrně značný počet obyvatel (484 557 - červenec 1994) činí z Macaa území s největší hustotou zalidnění na světě (29 112 obyv./km²). Na základě dohody mezi vládou Portugalska a Čínské lidové republiky bude území předáno 20. prosince 1999 Číně, přičemž v jejím rámci obdrží autonomii a nynější politický a hospodářský systém bude pro příštích 50 let zachován.

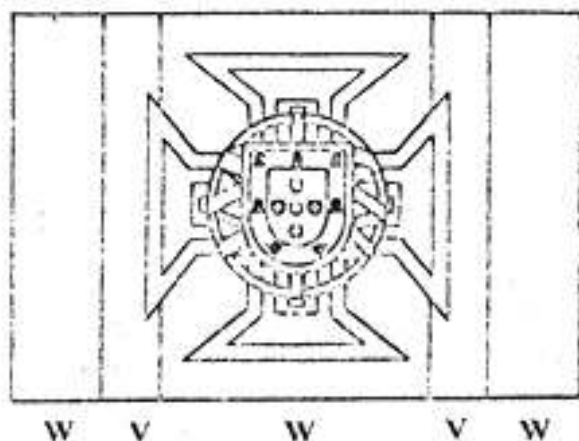
Macao bylo založeno v roce 1557 během velké epochy portugalských námořních objevů. Zpočátku bylo spravováno společně s Portugalským Timorem guvernérem, který sídlil v Portugalské Indii (Góia). Teprve v roce 1896 byl poprvé jmenován vlastní guvernér pro Macao a v roce 1951 byl statut kolonie změněn na portugalskou zámořskou provincii. V roce 1975 bylo na základě tzv. „Organického statutu Portugalska“ Macao prohlášeno „čínským územím pod portugalskou správou“. Výkonnou moc má guvernér, který je jmenován portugalským prezidentem. Existuje zde Zákonomárné shromáždění, které má 17 členů (12 volených a 5 jmenovaných guvernérem). Dne 20. prosince 1999 získá Macao oficiální název „Zvláštní administrativní oblast Macao“ a tím skončí skoro 450 let trvající přítomnost Portugalska v této oblasti. Obdobně jako v případě přechodu Hongkongu pod čínskou suverenitu byly i v Macau zřízeny přechodné orgány pro zajištění hladkého převodu moci. Dne 5. 5. 1998 byl inaugurován Přípravný výbor zvláštní administrativní oblasti Macao, který má 100 členů, a 6. 11. 1998 zahájil proceduru ustavení dvěstčlenného Nominačního výboru, který zvolí vládu Macaa po přechodu suverenity z Portugalska na ČLR. Nominační výbor byl zřízen 10. 4. 1999 a 23. 4. 1999 zvolil hlavou exekutivy Edmunda Ho Hau Waha (potvrzen 15. 5. 1999).

Macao je administrativně rozděleno do dvou oblastí. Jednu představuje město Macao, druhou ostrovy Taipa a Coloane. Město samo se člení na čtyři obvody.

Macao nemělo dlouhou dobu žádný symbol, a proto se používala vlajka a znak Portugalska, jak byly zavedeny naposledy po revoluci v roce 1911.

Prvním symbolem Macaa byla vlajka guvernéra. Byla však společná všem guvernerům

portugalských kolonií. (V době zavedení vlajky v roce 1932 spadala pod portugalskou nadvládu Portugalská Indie, Macao, Portugalský Timor, Angola, Mosambik, Kapverdy, Sv. Tomáš a Princův ostrov.) Vlajka guvernéra byla zavedena nařízením č. 7727 ze dne 4. prosince 1933, publikovaným ve státním úředním bulletinu 30. prosince 1933. Vlajka (obr. 1) má poměr stran 2 : 3, stejně jako portugalská vlajka. Je bílá se dvěma zelenými svislými pruhy. Uprostřed je zvláštní emblém užívaný úřady guvernéřů a administrátorů. Emblém, částečně zasahující i do svislých zelených pruhů, sestává z červeného, žlutě lemovaného kříže Kristova řádu, v jehož středu je umístěn bílý kříž. Uprostřed je žlutá armilární sféra, ve které je umístěn štít ze znaku Portugalska. Tvoří ho bílý, červeně lemovaný štít s tzv. quinou - pěti modrými štítky (1, 3, 1), každý s pěti bílými kotouči (2, 1, 2). V červeném lemu je sedm žlutých kastilských hradů. Celý štít má úzký žlutý lem.

Obr. 1

Obr. 2

O dva roky později byly zavedeny znaky pro všechny portugalské kolonie. Byly jednotného vzoru a jen jedno pole štítu odlišovalo jednotlivá území. Znaky byly stanoveny nařízením č. 8098 ze dne 8. května 1935 a publikovány ve státním úředním bulletinu. Znak Macaa (obr. 2) podle tohoto vzoru tvoří štít dělený špicí. Pravé pole je stříbrné s portugalskou quinou a symbolizuje mateřské území. Levé pole, představující Macao, je modré se zlatým čínským drakem s červenou zbrojí, nesoucím na hrudi modrý štít s pěti bílými kotouči. Spodní

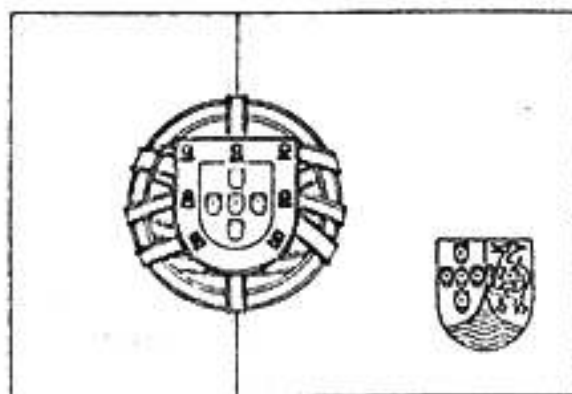
Obr. 3

Obr. 4

polc je stříbrné s pěti vlnitými pruhy, které naznačují oceán, jenž dělí Macao od Portugalska. Štít má úzký zlatý lem a je položen na zlatou armilární sféru, na jejímž vrcholu je umístěna zlatá hradební koruna o pěti věžích. Na každé je umístěna armilární sféra, mezi věžemi jsou stříbrné štítky s křížem Kristova řádu. Pod armilární sférou je stříbrná stuha s nápisem COLONIA PORTUGUESA DE MACAU (Portugalská kolonie Macao). V roce 1951, po změně statutu území, byl aktualizován nápis na stuze na PROVINCIA PORTUGUESA DE MACAU (Portugalská provincie Macao) (obr. 3). Podobná úprava se uskutečnila kolem roku 1985 či 1986, kdy byl původní text nahrazen novým zněním GOVERNO DE MACAU (Vláda Macaa) (obr. 4).

Poměrně málo známé jsou návrhy na vlajku Macaa a ostatních portugalských kolonií. Jejich autorem je portugalský heraldik Franz Paul Almeida Langhans, který se inspiroval britskými koloniálními vlajkami. Literatura uvádí časové zařazení těchto návrhů odlišně. Zatímco česká literatura tvrdí, že návrh vlajky pochází ze 30. let, The Flag Bulletin se přiklání k roku 1966. Podle návrhu měla být vlajkou Macaa portugalská vlajka obohacená o štít ze znaku Macaa v dolním vlajícím cípu (obr. 5). Sám F. P. A. Langhans v roce 1968 přiznal, že takové vlajky portugalských kolonií nebyly nikdy zavedeny.

Obr. 5

Vlajka, znak a pečeť města Macaa byly zavedeny 27. července 1961 a publikovány v místním vládním deníku (Diário de Governo). V § 1 nařízení je popsán znak, v § 2 vlajka a v § 3 pečeť. Znak Macaa (obr. 6) tvoří štít ze znaku Portugalska (popis viz výše), na kterém je položena zlatá vévodská koruna s červenými a zelenými drahokamy. Štít drží na každé straně anděl s černými vlasy, bílými křídly a oděný do bílého šatu posetém zlatými květinami. Anděl na levé straně štítu má na hlavě zlatý stojan, na jehož vrcholu je zlatá armilární sféra. Druhý anděl má na hlavě stojan s křížem Kristova řádu. Pod štítem je bílá stuha s černým nápisem CIDADE DO NOME DE DEUS DE MACAU NÃO HÁ OUTRA MAIS LEAL (Město božího jména Macao, žádné není věrnější).

Obr. 6

Armilární sféra symbolizuje portugalské zámořské objevy a kříž Kristova řádu používal princ Jindřich, zv. Mořeplavec, v době portugalských zámořských cest. Pět modrých štítků s pěti kotouči (quina) je původním znakem Portugalska. Ke znaku se váže více legend; jedna z nich praví, že připomínají porážku pěti maurských náčelníků v roce 1139 a stříbrné kotouče symbolizují pět ran Kristových. Kastilské hrady v červeném lemu jsou připomínkou sňatku krále Alfonse III. s kastilskou princeznou Beatricí. Plné jméno města, uvedené na stuze, bylo v této podobě zavedeno po restauraci portugalské monarchie v roce 1640 na počest toho, že Macao zůstalo i během španělské okupace Portugalska v letech 1580 - 1640 věrně své původní mateřské zemi a stále vyvěšovalo portugalskou vlajku.

Vlajka města Macaa (obr. 7) je modrá s výše popsaným znakem uprostřed. Výška znaku

Obr. 7

vzhůru plovoucí přivrácení kapří přirozených barev, mezi kterými jsou v horní části štítu dva zlaté (pod sebou a částečně se překrývající), do podoby trojúhelníku stylizované ostrovy, za kterými vychází červené slunce. Kapři jsou bílí s modře kreslenými šupinami a modro-bílými ploutvemi, a mají červené oči s modrými pupilami. Symbolizují moře a jeho přírodní zdroje. Pod štítem je bílá stuha s černým nápisem CAMARA MUNICIPAL DAS ILHAS (Městská ostrovní komora).

Obr. 8

Vlajka ostrovů Taipa a Coloane (obr. 9) je oranžová se znakem uprostřed.

Obr. 9

Obr. 10

Vrchní velitel ozbrojených sil zámořského území používá vlastní vlajku (standartu). Je zelená, čtvercového tvaru. Uprostřed listu je červený, zlatě lemovaný kříž Kristova řádu (s bílým křížem). Pod křížem je bílá stuha s černým nápisem A LEI DA VIDA ETERNA DILATANDO (Zákon věčného života rozšiřující). V černém karé je umístěn štít znaku tohoto portugalského území. Vlajka (obr. 10) je ze všech stran ozdobena zlatými třásněmi.

V souvislosti s chystanou změnou správy Macaa byly v předstihu připraveny i nové regionální symboly tohoto území. Na prvním zasedání 8. národního lidového kongresu Čínské lidové republiky byl 31. března 1993 přijat základní zákon „Zvláštní

administrativní oblasti Macao Čínské lidové republiky“. V článku 10 jsou popsány nové symboly (vlajka a znak), které nabývají platnosti 20. prosince 1999, takto: „Vlajku zvláštní administrativní oblasti Macao (Ao-men) tvoří zelený vlajkový list s vyobrazením pěti hvězd, květu lotosu, mostu a moře. Na znaku zvláštní administrativní oblasti Macao je uprostřed pět hvězd, květ lotosu, most a moře, kolem napsáno (čínsky) *Zvláštní administrativní oblast Macao Čínské lidové republiky* a portugalsky *Macau*. Pět hvězd symbolizuje jednotu země; Macao je neoddělitelnou součástí Číny. Rozkvétající květ lotosu je to, co lid Macaa miluje, a zároveň představuje prosperitu a pokrok Macaa. Tři okvětní listky vyjadřují, že Macao je tvořeno třemi ostrovy (1). Most a moře odrážejí zvláštnost přírodního prostředí Macaa (2).“

Protože výše uvedený popis je neúplný, doplňujeme jej podle oficiálního barevného vyobrazení.

Vlajka (obr. 11) má poměr stran 2 : 3. Hvězdy jsou žluté, jedna větší a čtyři menší (po vzoru vlajky ČLR), uspořádané do půlkruhu (větší hvězda je uprostřed). Pod nimi je bílý květ lotosu nad stylizovaným bílým mostem. Moře je znázorněno čtyřmi bílými pruhy nestejně délky.

Obr. 11

Obr. 12

Znak (obr. 12) má kruhový tvar. Centrální kruhové pole nese stejný emblém jako vlajka. V bílém mezikruží je zelený text čínsky ČUNG-CHUA ŽEN-MIN KUNG-CHE-KUO AO-MEN TCHE-PIE SING-ČENG-ČCHŮ a portugalsky MACAU.

(Spolupráce na geografickém popisu a překlady čínských textů PhDr. Vladimír Liščák, CSc.)

Použitá literatura:

- Alvarez del Real, M. E.: Banderas y escudos del mundo. Panama 1986.
 The Basic Law of the Macao Special Administrative region of the People's Republic of China
 Dopis úřadu guvernéra vlády Macaa čj. Of. 327-E z 30.12.1994 autorovi článku.
 Estado-Maior de Armada. Ordonanca do Servizio Naval. Ministerio da Marinha, Lisboa s.d.
 Klimeš, R.: Symbols of Macau, Crux Australis, 1991, č. 32, s. 179-187.
 Mucha, L.: Vlajky a znaky zemí světa, Praha 1974.
 Pedersen, Ch., F.: Internationales Wappen- und Flaggenlexikon in Farben, Berlin 1970.
 Philippe, L.: Le drapeau de la Région administrative spéciale de Macao, Emblèmes et pavillons č. 41, červenec 1994, s.14.
 Smith, W.: Flags and Arms across the World, New York 1980.
 Smith, W. - Neubecker, O.: Die Zeichen der Völker und Menschen, Luzern 1974.
 Vlajky portugalských zámorských provincií, Vexilologie č. 13, s. 140-141 a č. 15, s. 178.

Poznámky:

(1) Ve skutečnosti je poloostrovem a dvěma ostrovy. V čínském textu však slovo *tao* (ostrov) pravděpodobně zastupuje i *pan-tao* (poloostrov).

(2) Přeloženo doslova nebo podle smyslu „geografického umístění“.

The change of the political status of Macao is a good opportunity to remind our readers of the history of its symbols that started in 1933. The governor's flag (Fig. 1) was introduced in that year. The very first proper emblem of Macao was its coat-of-arms (Fig. 2). It was adopted in 1935 while an inscription was actualized in 1951 and 1985 (or 1986) respectively, when the Macao's status was changed. Municipal symbols came in force on 27th July 1961; the city flag is given under Fig. 7. That of another part of the territory (Taipa and Coloane Islands) is shown under Fig. 9. It was introduced on 10th July 1974. New symbols of Macao as the special administrative region of the People's Republic of China are presented under Figs 11 and 12.

Roman Klimeš

SYMBOLY PANAMSKÉHO PRŮPLAVOVÉHO PÁSMO

V poledne 31. prosince 1999 přejde Panamské průplavové pásmo pod svrchovanost Panamy a současně toto území opustí poslední američtí vojáci. Využijme této události, abychom si připomněli symboly tohoto státoprávního celku.

Alternativní obchodní cesta z Evropy na Dálný východ se začala hledat už po r. 1453, když Turci obsadili Konstantinopol a velké cesty po souši do Indie byly pro křesťanskou Evropu uzavřeny. Při své čtvrté plavbě v r. 1502 uslyšel Kryštof Kolumbus od domorodců, že ve střední Americe existuje úzká šíje, na jejíž druhé straně se taktéž nachází moře. Vasco Nuñez de Balboa také slyšel o této vodní cestě. Hledaje ji objevil Balboa Panamskou šíji a dne 25. září 1513 spatřil Tichý oceán.

Již v 19. století nalezla sluchu myšlenka zbudování průplavu právě v místě Panamské šíje. Obchodník Aaron Palmer z New Yorku dokonce již r. 1826 uzavřel smlouvu s vládou nově vytvořené Středoamerické konfederace, nebyl však schopen financovat náklady na výstavbu odhadované na 5 miliónů amerických dolarů. I když r. 1850 vzrostl zájem o vybudování panamské železnice, která by spojila atlantské a tichomořské pobřeží Panamské šíje, americká občanská válka v letech 1861-1865 plány na vybudování železnice nebo průplavu oddálila o několik let. Dříve než se však Američané zmohli k prvním krokům, byli to Francouzi, kdo se ujali iniciativy. V r. 1876 se stal vedoucím projekční skupiny pro vybudování průplavu vikomt Ferdinand Lesseps, stavitel Suezského průplavu. Exkluzivní právo na stavbu a provoz průplavu po dobu 99 let obdržel od kolumbijské vlády (Panama byla tenkrát součástí Kolumbie) r. 1878 Lucien N.B. Wyse. Práce na průplavu začaly v roce 1881, ale již po čtyřech letech se ukázalo, že projekt byl nedostatečně připraven a nemůže být dokončen. V r. 1888 Lesseps po obrovském finančním skandálu rezignoval. Nová společnost se sice zorganizovala r. 1894, ale také její aktivity skončily bez úspěchu. Až když americký Kongres pověřil 28. června 1902 prezidenta Theodora Roosevelta převzít veškerá práva francouzské společnosti za částku 40 miliónů amerických dolarů a zajistit si pás území Panamské šíje, věci se pohnuly dopředu. V r. 1903 byla uzavřena smlouva, kterou sice Senát Spojených států ratifikoval, ale parlament Kolumbie tak odmítl učinit. S podporou Spojených států došlo v Panamě k revoluci a Panama se 3. listopadu 1903 stala nezávislou republikou. Již o tři dny později USA uznaly novou republiku a 18. listopadu byla smlouva o stavbě Panamského průplavu podepsána. Zaručovala Spojeným státům neomezenou kontrolu nad územím širokým 5 mil (8 km) na každé straně od osy průplavu. Za tato práva Spojené státy jednorázově zaplatily 10 miliónů dolarů a dále každý rok počínaje r. 1913 dalších 250 tisíc dolarů.

Pro komerční dopravu byl průplav otevřen dne 15. srpna 1914. Administrativním střediskem Panamského průplavového pásma bylo město Balboa Heights. Pásmo bylo spravováno Komisí Panamského průplavu (*Panama Canal Commission*), americkou agenturou skládající se z devítičlenného výboru, v němž bylo 5 Američanů a 2 Panamci. Guvernér Panamského průplavového pásma byl podřízen přímo americkému prezidentovi a byl automaticky prezidentem Společnosti Panamského průplavu (*Panama Canal Company*); tato společnost byla zodpovědná nejen za provoz průplavu, ale i za železnici na jeho území.

Prvním symbolem Panamského průplavového pásma byla pečeť správy Průplavového pásma (*Canal Zone Government*), kterou navrhl bývalý vedoucí pasového oddělení amerického ministerstva zahraničí Gaillard Hunt ve spolupráci s prvním guvernérem pásma generálmajorem George W. Davisem. Konečnou podobu jí dali umělci z newyorské společnosti Tiffany and Co. Již v prosinci 1904 předložil guvernér Davis své návrhy Komisi Panamského průplavu. Jeho návrh byl proveden úředníkem Komise C. Bertocinim, který původně pracoval už pro francouzskou společnost. Paralelně G. Hunt prostřednictvím Tiffany a spol. předložil v r. 1905 Komisi i americkému ministerstvu zahraničních věcí několik návrhů. Původní návrh byl poněkud pozměněn - slovo „earth“, bylo nahrazeno výrazem „land“, (obě znamenají *země*, avšak novější výraz lépe odpovídal účelu průplavu) a plachty na španělské galěře byly zmenšeny.

Pečeť byla schválena Komisí na jejím 107. zasedání 5. února 1906, ale její popis nebyl zveřejněn dříve než 8. června 1915, kdy prezident Woodrow Wilson podepsal nařízení č. 2208, kterým byla zavedena vlajka guvernéra Panamského průplavového pásma. V jejím středu se totiž zmiňovaná pečeť objevuje. Sestává ze štítu, na němž je španělská galéra z 15. století pod napjatými plachtami - plující mezi dvěma břehy v přirozených barvách, nebo se sluneční září je žluté. V hlavě štítu jsou barvy USA, pod ním deviza *THE LAND DIVIDED THE WORLD UNITED* (*Zemi rozdělil svět spojil*). Vnější modré mezikruží nese opis *SEAL OF THE CANAL ZONE ISTHMUS OF PANAMA* (*Pečeť Průplavového pásma panamské šíje*) a tři žluté hvězdy (obr. 1). Po léta se objevovaly nesrovnalosti v barevném provedení znaku. Až v r. 1956 guvernér Herman W. Schull Jr. oficiálně zavedl barevnou předlohu, kterou zpracoval Franklin Kwai Ben z inženýrského oddělení Společnosti Panamského průplavu a jež se nejvíce blíží popisu pečeti uveřejněné v nařízení prezidenta Wilsona.

Vlajka guvernéra Panamského průplavového pásma (obr. 2) byla zavedena stejným nařízením prezidenta Wilsona z 8. června 1915. Podle textu nařízení ji má guvernér používat při všech oficiálních příležitostech a má existovat ve dvou velikostech: velká 6x7 stop a 6 palců (182x228 cm) a malá 2 stopy x 2 stopy a 6 palců (61x76 cm). List vlajky bude modrý. Uprostřed vlajky bude bílé kruhové pole o

Obr. 1

R

Obr. 2

průměru rovném přibližně polovině délky listu. Uprostřed kruhového pole bude pečeť průplavového pásma, jak je popsána výše. Poměr stran vlajky byl stanoven na 4:5. Existuje také vlajka pro slavnostní příležitosti, která má na třech stranách připojeny k okraji zlaté třásně a žerd' má zakončenu zlatým americkým orlem.

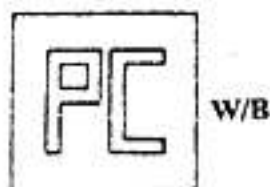

Obr. 3

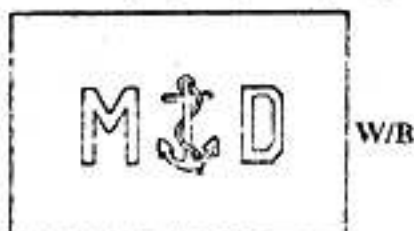
Svou pečeť měla i Společnost Panamského průplavu, založená 1. července 1915 (obr. 3). Je popsána v článku II, odstavec 3 stanov jako pohled na dolní plavební komoru Panamského průplavu se zádi lodi Panamské plavby v horní komoře, za uzavřenými vraty. Po levé straně je provázena domkem hlídače vrat, po pravé tažnou lokomotivou a třemi standardními svítilnami. Loď je šedá s bílou kresbou a šedým komínem. Zdymadla, domek a svítilny jsou bílé s červenými stíny. Střecha domku, vrata zdymadla a tažná lokomotiva jsou červené. Obloha nad tímto výjevem a moře jsou azurově modré a v dolní části nesou tmavomodrý nápis INCORPORATED BY ACT OF CONGRESS (Zřízena zákonem

Kongresu). Vše je umístěno ve stříbrném mezikruží s modrým lemem a modrým opisem PANAMA CANAL COMPANY * 1950 *.

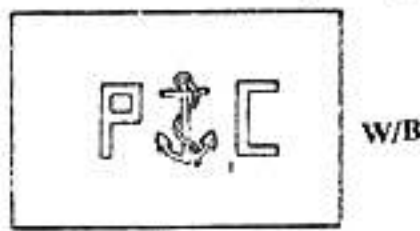
S výjimkou vlajky guvernéra Panamského průplavového pásma neexistovala žádná jiná vlajka tohoto území, i když jiné vlajky se tady hojně vyvěšovaly. První z nich byla rozlišovací vlajka lodí Společnosti Panamského průplavu (obr. 4). Byla zavedena v r. 1915 a tvoří ji modrý

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

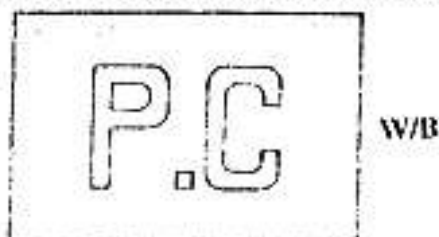
čtvercový list s velkými písmeny P a C v bílé barvě (existuje však i v obdélníkové verzi). Vlajka námořního ředitele (obr. 5) má modrý obdélníkový list a bílá písmena M a D jsou iniciálami anglického označení jejího nositele (Marine Director). Obdobného vzoru je vlajka kapitána přístavu (obr. 6) s bílou kotvou mezi písmeny P a C (Port Captain).

Obr. 7

V r. 1977 byla mezi Panamou a USA uzavřena nová dohoda týkající se budoucnosti průplavového pásma. Společnost Panamského průplavu byla zrušena a její místo zaujala Komise Panamského průplavu, jejíž pečeť byla zavedena 29. dubna 1981 nařízením prezidenta Ronalda Reagana č. 12304. Z jejího popisu vyplývá, že kromě změny opisu a barev se dosavadní pečeť společnosti příliš nezměnila (obr. 7). V jejím středu je bílá plavební komora se šedými vraty, za nimiž je vidět bílou loď s červenou příďí a šedým komínem. Nalevo od lodi je bílý domek s červenou

střechem, napravo šedá elektrická tažná lokomotiva. Obloha nad komorou je azurově modrá, voda v kanálu v barvě námořní modři. Na vnějším (bílém) mezikruží je modrý opis v angličtině a španělštině - PANAMA CANAL COMMISSION nahoře a COMISION DEL CANAL DE PANAMA . Obě jazykové verze názvu komise jsou odděleny po modré hvězdě. Současně s pečeti byla zavedena vlajka Komise (obr. 8), která je tvořena modrým obdélníkovým listem s velkými bílými písmeny P a C, přičemž za písmenem P je malý bílý čtvereček představující tečku.

Obr. 8

Jinak se v Panamském průplavovém pásmu používají státní vlajky Panamy a Spojených států amerických, které se vyvěšují společně.

Použitá literatura:

- Smith, W.: The flag book of the United States. New York 1975.
 New Flags: Canal Zone. The Flag Bulletin XVII:4 (73), červenec-srpen 1978.
 King, E.W.: Seals of our nation, states and territories. The National Geographic Magazine, XC, července 1946, č. 1.
 Canal Zone seal retired but replicas abound. The Panama Canal Review z 1.10.1979.
 The 29-year-old Panama Canal Co. seal becomes a part of history. The Panama Canal Review z 1.10.1979, s. 26.
 Salz, R.H.: Our CZSG logo. The Canal Zone Philatelist, 12, 1976, č. 2.
 Isthmian Canal Commission: Laws of the Canal Zone Isthmus of Panama, od 16.8.1904 do 31.3.1914, The Panama Canal Press 1922.
 Zákon č. 8 Komise Panamského průplavu z 2. září 1904.
 Zápisy ze 107. schůze Komise Panamského průplavu, The Canal Record, VIII, č. 44, z 23.6.1915, s. 384.
 Nařízení č. 12304 z 29.4.1981 o pečeti Komise Panamského průplavu.
 Panama Canal Commission Technical Resources Center, (jednostránková informace) s.d.
 The Panama Canal Spillway, XIX., č. 36, 15.5.1981.
 Weekly Compilation of Presidential Documents, Apr. 28, Administration of Ronald Reagan, 7, 1981, č. 18, 4.5.1981, s. 482.
 Panama Canal Company, A corporate agency of the United States of America: Bylaws, vydání 1953.
 Panama Canal Commission: A historical description of the seal of the Canal Zone Government (jednostránková informace) s.d.
 Panama Canal Commission: A historical description of the seal of the Panama Canal Company (jednostránková informace) s.d.
 Katalog známek Stanley Gibbons, část 22: Spojené státy, 1981.
 Geographisch-Kartographisches Institut Meyer: Schlag nach ! Amerika. Frankfurt am Main 1977.
 Der Fischer Weltatmanach 1993. Frankfurt am Main 1992.
 The Encyclopedia Americana, 21, New York 1976.
 Dopis z úřadu tajemníka Komise Panamského průplavu z 31.5.1983.
 Dopisy Komise Panamského průplavu z 22.1.1986 a 20.10.1992.
 Katalog poštovních známek Michel, Übersee, díl 1, Mittel- und Nordamerika 1981/82, München 1980.

Just when becoming the history, symbols of the Panama Canal Zone are presented in this

article. At first, the author informs about the seal of the Canal Zone Isthmus of Panama (Fig. 1) approved by the Panama Canal Commission on 5 February 1906. Its official colours when used on the Governor's flag (Fig. 2) were stipulated in 1956. The flag itself was introduced by the President Wilson's executive order No. 2208 dated 8 June 1915. Other symbols connected with the Panama Canal Zone have no official sanction because of their corporate character. The seal of the Panama Canal Company (established on 1 July 1951) is given under Fig. 3 as legalized in the Company's articles. An inscription and colour rendition were slightly changed when the Company was replaced by the Panama Canal Commission and the former seal was used by the latter. Both authorities had used their own flags (Company – Fig. 4, Commission – Fig. 8) while the officers' symbols given under Fig. 5 (Marine Director) and Fig. 6 (Port Captain) remained unchanged.

Jiří Tenora

ZPRÁVA O PRŮBĚHU 18. MEZINÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU VE VICTORII

O 18. kongresu lze psát pouze střízlivě. Už volba místa bylo jakési řešení z nouze; na poslední chvíli se v Kapském Městě přihlásili Kanaďané, že jsou ochotni jej uspořádat, když se do akce nikdo neměl. Sjezd probíhal ve dnech 28. července až 2. srpna 1999 v hlavním městě kanadské provincie Britská Kolumbie, které se rozkládá na jižním cípu ostrova Vancouver. Zúčastnilo se jej na 120 lidí, z toho asi 20 doprovázejících osob. Z 37 řádných členských organizací FIAV jich bylo přímo nebo nepřímo (FIAV zde nedělá rozdíl) zastoupeno 29 a osm neuznalo ani za vhodné na pozvání vůbec reagovat. U některých hrálo asi špatné svědomí podstatnou roli, např. u Katalánců, kteří nejenže nevydali kongresovou zprávu za rok 1991, ale ani ji vydat nehodlají, ač za ni inkasovali poplatek.

Z Evropanů chyběli Nizozemci, Italové, Ukrajinci, Maďaři a Slovinci, jedním účastníkem, tj. minimálním počtem, byli přítomni Češi, Švýcaři, Belgičané, Poláci, Dánové, Fínové, Švédové a Malťané. Nejsilněji byli pochopitelně zastoupeni Kanaďané a Američané. Jihoafričané, Australané, Novozélandčané a Mexičané nebyli příliš početní. Autor těchto řádků zastupoval Vexilologický klub, World Vexillological Research Institute a Ukrajinskou heraldickou společnost.

Kongres začal 28. července odpoledne neformálním studeným bufetem, který byl příležitostí pozdravit se se známými a podebatovat si nejen o vlajkách. Zdravice přednesli funkcionáři FIAV a pořadatelka paní Chantal Webbová z místního Flag Shopu. Slavnostní zahájení bylo až druhý den dopoledne před budovou provinčního parlamentu vztyčením sjezdové vlajky, o které píšeme na jiném místě. Hrála k tomu vojenská hudba válečné lodi Jejího kanadského Veličenstva Quadra, která právě kotvila v přístavu. Přednášky se konaly v sále hotelu Laurel Point, kde se také podával oběd ve formě teplého a studeného bufetu. Účastníci kongresu prezentovali celkem 23 přednášek, moje byla na téma „České a československé vlajky v přechodných údobích“. Součástí odborného programu byly i čtyři semináře na téma vztahu vexilologie k internetu, k navrhování vlajek, k heraldice a k přelomu tisíciletí z hlediska úvah o jejím dalším vývoji.

Sezení Mezinárodní federace vexilologických společností dostala nový ráz. Díky generálnímu sekretáři FIAV Charlesu Spainovi a důsledné aplikaci Bourinotových pravidel měla jednání správný spád, a tak se také vystačilo poprvé po mnoha letech se dvěma jednacími dny, jak je předvídal sjezdový program. Během jednání valného shromáždění FIAV (viz foto) byly především schváleny zprávy tří funkcionářů federace za uplynulé období. Za řádné členy

FIAV byly přijaty všechny tři přihlášené organizace: rumunská Societatea Română de Vexilologie (SRV), ač nebyla přímo zastoupena, a dvě severoamerické společnosti – Great Waters Association of Vexillology (GWAV) a New England Vexillological Association (NEVA). Tím stoupl počet členských organizací na 40. Příští, 19. mezinárodní vexilologický kongres se bude konat ve dnech 23.-27. července 2001 v Yorku ve Spojeném království. 20.

kongres
uspořádají
společně
skandinávské
společnosti ve
Stockholmu
v Královském
vojenském
muzeu, které se
honosí
rozsáhlou
sbírkou
trofejních
praporů.
Kongres v r.
2005 připraví
vexilologové
z Malty.
Kromě
projednání
dalších 12
bodů,

spojených s administrativou federace, byli zvoleni její funkcionáři na další dva roky. Prezident Michel Lupant a generální sekretář Charles Spain Jr. byli zvoleni aklamací, protože vyslovili ochotu v práci pokračovat a nebylo protikandidáta. Bruce Berry se vzdal z rodinných důvodů kandidatury na funkci generálního sekretáře pro kongresy. Z navržených kandidátů (Ralph Bartlett, Graham Bartram a Jiří Tenora) byl po dvou kolech zvolen Graham Bartram z Velké Británie, tajemník společnosti Flag Institute.

Zástupce královny, guvernér Britské Kolumbie Garde Gardom uspořádal společně s chotí Helen recepci na počest účastníků kongresu. Byla to jediná společenská událost kongresu na vysoké úrovni, která se konala v guvernérově rezidenci, a za bufet by se nemusel stydět ani prezident Francouzské republiky. V tomto příjemném prostředí byla pořízena skupinová fotografie všech účastníků.

Další společenské akce však byly velice skromné. Tradiční exkurze uprostřed kongresu nemohla být lacinější! Byla to procházka městem s několika zastaveními na místech, jež mohla zajímat účastníky: prohlídka Námořního muzea, katedrály a parlamentu, večer pak „Ceremony of Flags“ před parlamentem a nejen pro nás, se všim, co k takovému ceremonálu patří – řízná vojenská hudba, vlajkonoši (nechyběla vlajka Nunavutu), střelba z děl. Poslední událost, která nejlépe dokumentuje průměrnost kongresu, byl banket na rozloučenou. Konal se přímo v hotelu, v poledne místo večer a k pití byla pouze voda. Tou se také připíjelo na zdar dalších kongresů. Doufám, že tím nebyl položen základní kámen nové kongresové tradici. A to vše za neskromnou cenu 350 US dolarů! Po banketu se rozdávaly ceny. Laureáty FIAV byli za vynikající přínos vexilologii posmrtně jmenováni Ottfried Neubecker a William Crampton. Bylo to teprve potřetí a počtvrté, kdy byl tento titul udělen. Vexillon za nejdůležitější přínos za

dva roky předcházející kongresu byl udělen Američanu Donaldu T. Healymu a redakci časopisu Raven za studii „Vlajky domorodých kmenů ve Spojených státech“. Nově zřízenou cenu Mezinárodního sdružení výrobců vlajek za největší tvůrčí přínos samotnému průběhu kongresu získali Jihoafričané Bruce Berry a Theodoulos Stylianides za přednášku o vexilologické statistice. Kongresu využili pořadatelé (NAVA a CFA), aby svým zasloužilým členům předali na 12 dalších cen a vyznamenání.

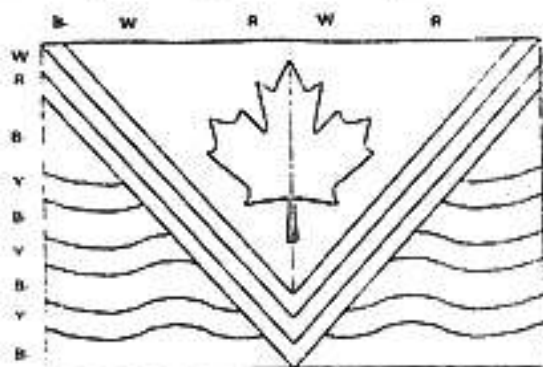
Mimo rámec kongresu se konal každoroční koncert symfonického orchestru Victorie na válečné lodi Quadra, mj. s Čajkovského Předehrou 1812 za hřmění lodních děl. Slavnostně osvětlený parlament, vlajková výzdoba válečné lodi, vlahý letní večer, večere ve správné přístavní restauraci – to vše vytvořilo nezapomenutelný rámec koncertu...

NOVÉ VLAJKY

18. MEZINÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES

Ještě před zveřejněním programu 16. zasedání Valného shromáždění FIAV při příležitosti 18. mezinárodního vexilologického kongresu ve Victorii v Kanadě, seznámili organizátoři účastníky s vlajkou tohoto setkání. Jejím autorem je tajemník NAVA Truman G. Pope z Muncie v Indianě. Ve veřejné soutěži, kterou z českých vexilologů obeslal podle našich informací pouze ing. Petr Exner (své návrhy otiskl ve vexiINFO 45), byla zřejmě před elegancí

a jednoduchostí preferována účelovost a pragmatismus, s jakým na ni byli připomenuti všichni hostitelé a pořadatelé ICV. No, počítejte s námi!

Ze prvé: použitím motivu javorového listu a barev (čv-b) krokve byla připomenuta hostitelská země - Kanada. Za druhé: střídaté použití barev bylo převzato z vlajky jednoho ze dvou spolupořadatelů - Canadian Flag Association. Za třetí: modro-bílo-červená krokvice připomíná vlajku druhého spolupořadatele - NAVA a současně (za

čtvrté) znak města Victoria (modrá, bíle lemovaná krokev na červeném štítě), kde se kongres koná. Za páté: tři žluté zvlněné pruhy na modrém listu byly „vypůjčeny“ z vlajky hostitelské provincie Britské Kolumbie a představují (za šesté) polohu Victorie a ostrova Vancouver na západním pobřeží Tichého oceánu. Za sedmé: modrá a žlutá barva listu byla převzata z vlajky FIAV, která je vedle CFA a NAVA třetí organizací, odpovědnou za konání kongresu. A konečně za osmé: tři písmena V tvořící krokvice připomínají spojení vexilologie, Victorie a Vancouveru. Vlajka, která sloužila také jako symbol 33. výroční schůze NAVA, jež se konala paralelně s kongresem, má poměr stran 2:3. jt, -jm-

VEXILOLOGICKÁ LITERATURA

Jelena Borošak-Marijanović: Flags through the centuries - Catalogue of Museum Collection. Flags and Flag Streamers. Zagreb: Hrvatski povijesni muzej, 1996. 173 s., il. ISBN 953-6046-08-3

U příležitosti 150. výročí svého založení uspořádalo Chorvatské historické muzeum v Záhřebu unikátní specializovanou výstavu nazvanou "Prapory a vlajky v průběhu staletí". Její

samozřejmou a neoddělitelnou součástí se stal reprezentační katalog se stejnojmenným názvem, jehož autorkou je dlouholetá kurátorka vexilologické sbírky a tvůrkyně této vsutku výjimečné výstavy Jelena Borošak-Marijanović. Muzeum po desítky let schraňuje a opatruje nejstarší vexilologickou sbírku v celém Chorvatsku, která má nesporně základní význam pro kulturní dějiny této země. Katalog výstavy, právem autorkou označený spíše za příručku, dokumentuje významnou úlohu vlajek a praporů v dějinách Chorvatska.

Exkluzivní publikace je rozčleněna do tří základních částí. První je jakýmsi historickým přehledem vývoje vexilologického materiálu v Chorvatsku, zarámovaným do obecného vývoje od antického údobí až do 19. století. Druhá je věnována vzniku a vývoji chorvatské státní vlajky a praporu a konečně třetí část je vlastním podrobným katalogem vexilologické sbírky Chorvatského historického muzea. Na první pohled jde tedy o metodicky logické přirozené rozčlenění obvyklých monotematických publikací muzejního typu popisujících příslušný zpracovaný muzejní fond. Ve skutečnosti však toto dílo svým významem, kvalitním provedením, důkladnou přípravou a zaměřením přesahuje běžné muzejní či galerijní výstavní katalogy.

Způsob zpracování publikace byl ovlivněn vřelým vztahem chorvatských občanů k historickým symbolům národním a především k národní vlajce, jejíž obliba je v porovnání s našimi poměry nesrovnatelná. Původní chorvatské historické symboly - vlajka se třemi vodorovnými pruhy, červeným, bílým a modrým a červeno-bíle šachovaný štít - byly po vzniku Království Srbů, Chorvatů a Slovinců v roce 1918 sice tolerovány, ale přednost měla vždy jugoslávská trikolóra s opačným sledem barev, stejně jako na státním znaku dominoval srbský orel. Po krátké válečné existenci chorvatské vlajky se po roce 1945 na chorvatské republikové vlajce objevila červená pěticípá hvězda, s níž se zřejmě většina obyvatelstva nikdy neztotožnila. Vedoucí vydavatelského kolektivu Jasna Tomičič vzpomíná v úvodu publikace, že již v roce 1948 studenti masově navštěvovali národní operu Nikola Šubič Zrinski nikoliv pro její hudební kvality či obsazení, ale jen proto, aby viděli, jak její stejnojmenný hlavní hrdina, chorvatský bán, líbá na jevišti původní chorvatskou vlajku a slavnostně na ni přísahá, že bude bojovat za svobodu vlasti. Nadšené ovace při této scéně, včetně zpěvu zakázané národní hymny *Ljepa naša domovina*, přivedly ovšem mnoho studentů do vězení pro obvinění z buržoazního nacionalismu.

Po vyhlášení samostatnosti dne 30. května 1990 spěchali mladí Chorvaté pod historickou vlajkou se šachovaným znakem bránit svou vlast proti federální jugoslávské armádě. Tento symbol je tak bezprostředně spojen se vznikem současné Chorvatské republiky i s těmi, kteří položili životy při její obraně a zajištění její nezávislosti. Staronová státní vlajka je předvedena na prvních stránkách publikace nejen ve své barevné podobě, ale i v předepsaném grafickém provedení.

V úvodu první části publikace jsou stručně vysvětleny základní pojmy související s vývojem historických praporů a vlajek od 15. století. Autorka rozlišuje chápání této problematiky v užším smyslu, tedy vlastního listu praporu či vlajky, a v širším pomocném smyslu, kdy jde navíc o způsob upevňování listu na žerď, stožár nebo o podobu hrotů. Za třetí součást považuje autorka praporové stuhy, které se staly součástí či spíše doplňkem vlastních praporů a standart ve století osmnáctém. Zmiňuje se též o názvosloví a popisu praporů, odvozeným od lodních vlajek. Zdá se však - i když tak soudím jen na základě anglického textu - že zatím detailnější systematické chorvatské vexilologické názvosloví není vypracováno.

První část publikace podává na základě americké, britské, rakouské a německé odborné literatury (Smith, Crampton, Kaindl, Neubecker) poměrně podrobný obecný rástlin vývoje vexilologického materiálu od nejstarších dob. Od 11. století pak pojednává paralelně o vzniku praporů na území Chorvatska, které předpokládá již za krále Zvonimíra v roce 1074 nebo 1075. I když jejich podoba není v chorvatských pramenech doložena, domnívá se autorka, že byly stejného typu jako na známé tapisérii v Bayeux, a to i proto, že existuje miniaturní

vyobrazení obdobného praporce v iniciále rukopisu z 11. století se vztahem k Chorvatsku. Gonfanony vlastní chorvatské provenience se objevují až na mincích ze 13. a 14. století, na sarkofágu sv. Simeona v Zadaru z druhé poloviny 14. století a na mapách dalmatského pobřeží z první poloviny téhož století jako symbolické označení pobřežních měst. Obdobně můžeme považovat za chorvatské státní symboly arpádovské praporce v době, kdy existovala personální unie mezi chorvatským a uherským královstvím. (V této souvislosti je zajímavé připomenout, že za Zikmunda Lucemburského to bylo vůbec poprvé, kdy České a Chorvatské království byla osobou panovníka spojena v jednom státním mocenském celku.) Následná barevná i černobílá dokumentace habsburského období postrádá speciálně čistě chorvatské symboly, ovšem typologicky předvádí bohatý vexilologický materiál z 15. a 16. století, kdy jsou doloženy jezdecké praporce a standarty se znaky chorvatských bánů a šlechty. Stejně jako v Českém království i v Chorvatsku plní habsburská dynastie svou základní a nejdůležitější funkci - organizaci a vedení boje proti tureckému nebezpečí v zájmu Evropy. Na vojenských praporech se objevují jednotlicí prvky, především postava Panny Marie, jejíž význam se umocňuje za třicetileté války, počínaje bitvou na Bílé hoře. Do evropského válečnického povědomí tehdy proniká pojem chorvatské lehké jízdy, *Krabattů* čili Chorvatů. Tímto jménem byli často nazýváni i kavalisté maďarští a polští. Po vytvoření stálé císařské armády patřily chorvatské jednotky k nejbojeschopnějším, protože na tzv. Vojenské hranici nepřetržitě čelily tureckým nájezdům a známí chorvatští panduři se proslavili zejména za válek Marie Terezie. Na jejich standartách stále setrvala Panna Maria spolu s císařskými emblémy.

Ze závěru první části bezprostředně vychází část druhá pojednávající o chorvatské státní vlajce. Definuje její význam, souvislost s bánem (místokrálem) a sněmem. Je zde zdůrazněno, že v rámci Uherského království bylo Chorvatské království vždy odděleným politickým, územním a národním celkem. Po roce 1527 byly vojenské pravomoce chorvatského bána v zájmu koordinovaného boje proti Turkům redukovány ve prospěch jednotného císařského velení. Na vojenských, stejně jako na korunovačních praporech se symboly jednotlivých územních celků, tedy Chorvatska, Slavonie a Dalmácie, přirozeně objevovaly. Typově to byly heraldické prapory, praporce a standarty především jezdeckých a lehkých pěších jednotek. V 19. století se pak na vojenských praporech začaly vyskytovat uvedené zemské znaky, někdy i včetně historické Illyrie v podobě spojených štítů, a kolem roku 1848 dokonce již na jednom děleném štítu. Podle vzoru francouzských revolucí došlo posléze k vytvoření chorvatské trikolory odvozené z barev chorvatského šachovaného štítu, tedy z bílé a červené, a modré barvy převzaté ze znaků Slavonie a Dalmácie. Různé prapory těchto barev s výše zmíněnými znaky se objevily na barikádách ve Vidni v revolučním roce 1848 a v druhé polovině století byly běžně užívány jako projev chorvatské politické svéprávnosti. Po rakousko-uherském vyrovnání byla v roce 1868 uzavřena též chorvatsko-maďarská smlouva, která uzákonila tzv. Trojjediné království (Triune) s právem užívat i vlastní vlajku, přirozeně vždy spolu s vlajkou uherskou, stejně jako spojené znaky musely být převýšeny svatoštěpánskou uherskou korunou. Zajímavé a příznačné pro chorvatské národní sebevědomí bylo, že při poslední úpravě rakousko-uherských státních symbolů proniklo chorvatské bílo-červeně šachované pole do všech státních znaků a s nimi také na státní vlajky.

Po vzniku Království Srbů, Chorvatů a Slovinců ztratilo Chorvatsko právo užívat svou trikoloru jako státní vlajku a bylo připomenuto jen jako třetinová část středního štítu na prsou srbského orla, který dominoval jugoslávskému státnímu znaku. Státní vlajka „Nezávislého chorvatského státu“ vzniklého v roce 1941 měla přirozeně chorvatské barvy a byla v horním rohu doplněna ustašovským písmenem „U“. Pořadí barev na šachovaném štítu bylo změněno podle nejstaršího dochovaného vyobrazení chorvatského znaku z roku 1495 tak, že začínalo bílým čtvercem. Antifašistické bojové skupiny používaly stejných trikolor, přirozeně bez písmene „U“ a znaku. Po vzniku Federativní lidové republiky Jugoslávie byla ústavou z roku

1947 stanovena republiková vlajka v chorvatských barvách s červenou pěticí hvězdou uprostřed, která se používala až do roku 1990.

Třetí a nejrozsáhlejší část knihy tvoří katalog vexilologické sbírky dnešního Chorvatského historického muzea se souběžným průvodním textem. Kolekce spojuje 150 položek původního Národního muzea a 50 exemplářů z Revolučního muzea lidu. Nejstarší exponáty pocházejí ze 17. století. Jde přirozeně o nejvýznamnější sbírku v Chorvatsku, jejíž první exponát byl získán již v roce 1858. Kolekci tvoří vojenské prapory, státní a národní vlajky, korunovační prapory, praporec bánů a šlechty, revoluční prapory, politické a cechovní korouhve, spolkové prapory včetně veteránských a praporové stuhy. Po technické stránce jde o nejrozmanitější vexilologický materiál různých typů, vyšívaný, malovaný, kombinovaný a aplikovaný, tj. s nášivkami.

Podrobný popis jednotlivých druhů a skupin vexilologického materiálu včetně barevných vyobrazení a odkazů na odbornou literaturu se postupně věnuje šlechtickým praporům, korunovačním praporcům, revolučním praporům z roku 1848, vojenským praporům a standartám a cechovním, spolkovým a církevním praporům a korouhvím i praporovým stuhám. Značná pozornost je upřena na sokolské prapory, neboť jsou v katalogu ilustračně vůbec nejpočetněji zastoupeny - je tam celkem 48 barevných snímků! Pro nás je však poněkud zarážející, že v jinak podrobném průvodním textu nenacházíme sebemenší zmínku o vztahu k českému Sokolu.

Vlastní katalog obsahuje celkem 144 položek, které představují muzejní inventarizační popisy druhého stupně, z větší části doprovázené barevnými fotografiemi, odkazy na odbornou literaturu a časopisy a v některých případech i komentářem, zařazujícím příslušný artefakt do historických souvislostí. Kromě materiálů chorvatské, uherské, jugoslávské a rakousko-uherské proveniencí zahrnuje katalog jen několik vlajek jiného původu, a to dvě trofejní italské, jednu americkou a jednu tureckou. Nejzachovalejší exponáty jsou praporové stuhy, spolkové, církevní a cechovní prapory, korouhve a standarty, pocházející z druhé poloviny 19. a 20. století. K nejstarším a nejcennějším patří praporec a standarty z třicetileté války (dvě ilustračně uvedené standarty jsou ovšem ve stockholmském Vojenském muzeu jako kořist švédské armády) a další, nepochybně vzácné, vznikly v 18. a 19. století. Cechovní, církevní a některé spolkové exempláře mají spíše charakter malovaných obrazů a jsou ve velmi dobrém stavu stejně jako nejnovější vexilologický materiál do vzniku druhé světové války. Překvapuje však naprostý nedostatek vexilologických památek ze socialistického období - pouze jediný prapor z roku 1971, z něhož však podle snímku byla hvězda odstraněna a nahrazena improvizovaným šachovaným štítem. Bohužel je tato položka jako jediná bez katalogizačního popisu. Muzeum nemá dokonce ani z roku 1991 ve své kolekci více než jeden jediný exemplář vlajky či praporu. Z válečného údobí druhé světové války jen jeden antifašistický a dva ustašovské prapory dosvědčují, že vexilologická sbírka záhřebského muzea má zřetelný konzervační charakter a nebyla v posledních padesáti letech systematicky doplňována.

Velice zajímavou a cennou součástí katalogu je připojená pasáž věnovaná osobnostem, které nejrůznější vexilologický materiál, uvedený v katalogu, zhotovovaly, a to diferenciovaně podle techniky výroby, tedy zvlášť exponáty vyšívané a zvlášť malované. Katalog je doplněn i soupisem donátorek (kmoter) vojenských praporových stuh v chronologickém pořadí.

Tato hodnotná publikace, tištěná samozřejmě na kvalitním křídovém papíru v dokonalé grafické úpravě, nepostrádá samostatný soupis ilustrací doplněný přesnými citacemi jejich původu, bibliografií použité literatury a zeměpisný a osobní rejstřík. Zodpovědnost a nákladnost přípravy katalogu se projevila také ve velkorysosti při technicky obtížném a náročném fotografování kolekce, kterým byl pověřen profesionální fotografický ateliér a především byl pro tento účel vyklizen velký taneční sál v zámku Oršic-Rauch.

Závěrem možno konstatovat, že cílevědomá podpora chorvatského ministerstva kultury

a osobní patronát prezidenta Chorvatské republiky Franjo Tudmana nad uspořádáním výstavy umožnily spolu se záhřebskými sponzory vydat až na několik drobných nedostatků dokonalý vexilologický katalog. My v České republice, kde jen ve Vojenském muzeu opatrujeme více než desetinásobnou sbírku stejně hodnotných exemplářů, navíc systematicky doplňovanou právě artefakty z bojů za svobodu našeho národa, můžeme o podobné výstavě s natolik kvalitně vypracovaným katalogem jen snít, a to právě pro nezáměr čelných státních představitelů a orgánů. Chorvatským muzejnicím, které při tvorbě výstavy, katalogu a restauračních pracích převažovaly a odvedly impozantní práci, můžeme jen závidět jejich podmínky a upřímně jim blahopřát.

Zbyšek Svoboda

RÚZNÉ

II. ČESKÝ NÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES

V příloze tohoto čísla zpravodaje jste obdrželi závaznou přihlášku na II. český národní vexilologický kongres, který se bude konat ve dnech 8. až 10. září 2000 v Ústí nad Labem. I když jeho definitivní program bude schválen až po vyhodnocení přihlášek k vystoupení v odborné části kongresu, již nyní vám můžeme slíbit slavnostní vernisáž vexilologické expozice v Městském muzeu, česko-německé setkání vexilologů organizované ve spolupráci s DGF a zakončené společnou večeří, jakož i tradiční výroční členskou schůzi, spojenou tentokrát s volbou nového výboru klubu. Obdobně jako v případě I. ČNVK v Hradci Králové v r. 1996 počítáme s následným vydáním sborníku všech referátů přednesených na kongresu. Protože místem konání kongresu bude areál kolejí a menzy Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, kde bude zajištěno i ubytování a stravování účastníků, bude moci být každá minuta vašeho pobytu v Ústí využita v rámci oficiálního pořadu kongresu i mimo něj k výměně vexilologické literatury a zkušeností a jejich dalšímu obohacování. Všechny další náměty na doplnění programu kongresu jsou vítány!

-jm-

The 2nd Czech National Congress of Vexillology will be held in town of Ústí nad Labem on September 8-10, 2000. A lot of interesting papers, a vexillological exposition in the Municipal Museum and the Czech-German meeting are planned for this occasion. The German Vexillological Association (DGF) will organise its annual conference in Ústí simultaneously. Vexillologists from abroad concerned in participation are asked to contact us on the Club's address before May 31, 2000.

Autoři hlavních článků:

Roman Klimeš, P.O.Box 200828, D-53138 Bonn, SRN

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj Vexilologického klubu, 130 00 Praha 3, Pod lipami 58. Výkonný redaktor ing. Aleš Brožek. Toto číslo připravila redakční rada ve složení ing. A. Brožek, mgr. J. Eichler, ing. P. Exner, mgr. P. Fojtík, J. Hubka, ing. J. Martykán, doc. dr. L. Mucha, CSc., dr. Z. Svoboda a ing. J. Tenora. Výtvarně spolupracoval Roman Klimeš a ing. Petr Exner. Anglické překlady Darina Martykánová.

Prosinec 1999

č.114

Podávání novinových zásilek povoleno ředitelstvím pošt Praha čj. NP 426/93 ze dne 23.3.1993.

OBSAH:

Z HISTORIE SYMBOLŮ MACAA	2143
SYMBOLY PANAMSKÉHO PRŮPLAVOVÉHO PÁSMÁ	2148
ZPRÁVA O PRŮBĚHU 18. MEZINÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU VE VICTORII	2152
NOVÉ VLAJKY	2154
18. mezinárodní vexilologický kongres	2154
VEXILOLOGICKÁ LITERATURA	2154
RŮZNÉ	2158
2. český národní vexilologický kongres	2158

CONTENTS:

FROM THE HISTORY OF THE SYMBOLS OF MACAO	2143
THE SYMBOLS OF THE PANAMA CANAL ZONE	2148
THE REPORT FROM THE 18th INTERNATIONAL CONGRESS OF VEXILLOLOGY IN VICTORIA	2152
NEW FLAGS	2154
18th ICV	2154
BOOK REVIEWS	2154
VARIA	2158
The 2nd Czech national vexillological congress	2158

Toto číslo vyšlo díky kolektivnímu členskému příspěvku firmy INTER FLAG, a.s., Lomnice nad Popelkou.

This issue was published thanks to the corporate member fee of the INTER FLAG Co. Ltd. in Lomnice nad Popelkou.

ISSN 1211-2615